

**KOMENDA GŁÓWNA
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ**

Biuro Rozpoznawania Zagrożeń

**WYTYCZNE ZABEZPIECZENIA
PRZECIWPOŻAROWEGO**

**dla kempingów (campingów) i pól namiotowych
oraz innych obiektów hotelarskich umożliwiających nocleg
w namiotach, samochodach mieszkalnych (campobusach)
i przyczepach samochodowych.**

ZATWIERDZAM:

ZASTĘPCA KOMENDANTA GŁÓWNEGO
PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ

nadbryg Janusz Skulich

Warszawa, kwiecień 2012 r.

Spis treści.

I.	Wstęp.	3
II.	Dokumenty odniesienia.	5
III.	Wymagania techniczno – budowlane.	6
IV.	Ustalenia organizacyjno – porządkowe.	9
V.	Ustalenia końcowe.	11

I. Wstęp.

W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych [3] kempingi (campingi) są to strzeżone obiekty hotelarskie umożliwiające nocleg w namiotach, samochodach mieszkalnych (campobusach) i przyczepach samochodowych, przyrządzanie posiłków, parkowanie samochodów, a także świadczące usługi związane z pobytem klientów. Obiekty te mogą dodatkowo umożliwiać nocleg w domkach turystycznych lub innych obiektach stałych. W zależności od standardu ustala się dla nich cztery kategorie oznaczane gwiazdkami. Tak, jak dla innych obiektów hotelarskich, z wyłączeniem pól biwakowych, kategorię im nadaje oraz prowadzi ich ewidencję marszałek województwa właściwy ze względu na miejsce położenia obiektu hotelarskiego. Podlegają one m.in. ocenie przez zespół powoływany przez marszałka województwa.

Odrębną grupę obiektów hotelarskich stanowią pola biwakowe, których zaszerogowania dokonuje i prowadzi ich ewidencję wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce ich położenia.

Usługi hotelarskie mogą być świadczone również w innych obiektach niż wymienione w art. 36 ww. ustawy, jeżeli obiekty te spełniają minimalne wymagania co do wyposażenia, gdzie w rozumieniu tej ustawy świadczeniem usług hotelarskich jest też krótkotrwałe, ogólnie dostępne wynajmowanie miejsc na ustawienie namiotów lub przyczep samochodowych oraz świadczenie, w obrębie obiektu, usług z tym związanych. Ewidencję tych innych obiektów prowadzi wójt (burmistrz, prezydent miasta) właściwy ze względu na miejsce ich położenia.

Prowadzenie usług hotelarskich zarówno na kempingach, jak i na polach biwakowych, a także w innych obiektach niż wymienione w art. 36 ww. ustawy, wymaga zgłoszenia odpowiednio do ewidencji prowadzonej przez marszałka województwa, bądź do ewidencji prowadzonej przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) właściwych ze względu na miejsce ich położenia.

Na użytek niniejszych wytycznych wszystkie te obiekty umożliwiające nocleg w samochodach mieszkalnych (campobusach), przyczepach samochodowych i namiotach, określane będą jako kempingi i pola namiotowe, chociaż nazwy te podlegają ochronie prawnej i w rozumieniu ustawy mogą być stosowane wyłącznie w odniesieniu do obiektów hotelarskich. Zgodnie z ustaleniami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi

hotelarskie [8] pojedyncze miejsce do ustawienia campobusu, przyczepy samochodowej bądź namiotu określa się, jako stanowisko obozowania. Wszystkie te obiekty, w tym pola biwakowe, zgodnie z ustaleniami art. 35 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy muszą spełniać m.in. wymagania przeciwpożarowe.

W Polsce, w odniesieniu do zagadnień bezpieczeństwa pożarowego, do chwili obecnej odrębnie nie były formułowane szczegółowe wymagania dla kempingów i pól namiotowych oraz dla innych obiektów hotelarskich umożliwiających nocleg w namiotach, samochodach mieszkalnych (campobusach) i przyczepach samochodowych. Szczątkowe ustalenia w tym zakresie zawarte są w Załączniku nr 3 „Wymagania co do wyposażenia oraz zakresu świadczonych usług dla kempingów (campingów) i pól biwakowych.” do rozporządzenia MGiP z dnia 19.08.2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie [8]. Także wydany przez Polską Federację Campingu i Caravaningu poradnik p.t. „Jak zorganizować camping” [9] w rozdziale „Wymagania przeciwpożarowe” nie zawiera konkretnych ustaleń, które wskazywałyby np. na rodzaje i ilości wymaganego sprzętu gaśniczego, na wymagania dotyczące przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę, czy też zapewnienia możliwości dojazdu na wypadek pożaru. W odniesieniu do kempingów i pól namiotowych, będących innymi obiektami budowlanymi w rozumieniu przepisów Prawa budowlanego [2], zastosowanie mają natomiast wymagania wynikające z przepisów ochrony przeciwpożarowej [5, 6, 7], szczególnie dotyczące zagadnień organizacyjnych i porządkowych, a także z zasad wynikających z przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [4]. Traktowanie kempingów i pól namiotowych, jako obiektów budowlanych, ma swe uzasadnienie w definicji zawartej w art. 3 pkt 1 i 3 Prawa budowlanego [2], jeśli są one wyposażone w infrastrukturę techniczną, np. sieci elektryczne, wodociągowe, bądź inne, a również w przypadkach, kiedy na ich terenie zlokalizowane są także budynki stałe, bądź tymczasowe.

II. Dokumenty odniesienia.

1. Ustawa z dnia 24.08.1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 z późn. zm.) [1].
2. Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (t.j. Dz.U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późn. zm.) [2].
3. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych (t.j. Dz.U. z 2004 r. Nr 223, poz. 2268 z późn. zm.) [3].
4. Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690 z późn. zm.) [4].
5. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz.U. Nr 109, poz. 719) [5].
6. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę i dróg pożarowych (Dz. U. Nr 124, poz. 1030) [6].
7. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 czerwca 2003 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz.U. Nr 121, poz. 1137 i z 2009 r. Nr 119, poz. 998) [7].
8. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 19 sierpnia 2004 r. w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie (t.j. Dz.U. z 2006 r. Nr 22, poz. 169 z późn. zm.) [8].
9. „Jak zorganizować camping. Poradnik.”. Polska Federacja Campingu i Caravaningu. Warszawa 2011 [9].

III. Wymagania techniczno - budowlane.

1. Pola namiotowe oraz pola przeznaczone do parkowania samochodów, w tym samochodów mieszkalnych (campobusów) i przyczep samochodowych, powinny być podzielone na sektory o powierzchni nieprzekraczającej 2 500 m². Pomiędzy takimi sektorami oraz od innych obiektów na terenie kempingów i pól namiotowych należy zachować odległość co najmniej 8 m. Sektor należy traktować, jako odrębną strefę pożarową.
2. Mając na uwadze ustalenia § 213 pkt 2 lit a przepisów techniczno – budowlanych dotyczących budynków [4], dla budynków do dwóch kondygnacji nadziemnych o kubaturze brutto do 1.500 m³, zlokalizowanych na terenie kempingów i pól namiotowych, jako przeznaczonych do celów turystyki i wypoczynku, nie stawia się wymagań, co do ich klasy odporności pożarowej.
3. Inne budynki tymczasowe na terenie kempingów i pól namiotowych przeznaczone na stały pobyt ludzi powinny być wykonane co najmniej w klasie "E" odporności pożarowej. Budynek taki nie powinien mieć kondygnacji podziemnych i więcej niż 2 kondygnacje nadziemne.
4. Uwzględniając wymagania § 287 rozporządzenia MI w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie [4], budynek tymczasowy może być przeznaczony na cele widowiskowe lub inne zgromadzenia ludzi, jeżeli:
 - 1) jest jednokondygnacyjny,
 - 2) widownia jest dostępna z poziomu terenu,
 - 3) dach lub stropodach mają przekrycie co najmniej trudno zapalne,
 - 4) ma wyjścia, przejścia i dojścia ewakuacyjne o liczbie i wymiarach określonych w przepisach rozporządzenia, oznakowane - zgodnie z Polskimi Normami - znakami bezpieczeństwa,
 - 5) ma oświetlenie awaryjne,
 - 6) ma instalację elektryczną wykonaną zgodnie z Polskimi Normami.
5. Uwzględniając wymagania § 288 i 289 przepisów techniczno – budowlanych dotyczących budynków [4], obiekty z obudową pneumatyczną mogą być wykorzystywane na terenie kempingów i pól namiotowych, jako przeznaczone do przebywania ludzi w grupach ponad 50 osób, pod warunkiem:
 - 1) zachowania odległości co najmniej 20 m od innych obiektów budowlanych,
 - 2) użycia powłoki z materiału co najmniej trudno zapalnego,

- 3) zastosowania wyłącznie ogrzewania powietrznego,
- 4) zapewnienia liczby i wymiarów wyjść, dojść i przejść ewakuacyjnych, określonych w przepisach techniczno - budowlanych,
- 5) oznakowania wyjść ewakuacyjnych - zgodnie z Polskimi Normami - znakami bezpieczeństwa,
- 6) wyposażenia w oświetlenie awaryjne,
- 7) wyposażenia w instalację elektryczną wykonaną zgodnie z Polskimi Normami.

Ponadto powinny one być wyposażone w:

- 1) konstrukcje umieszczone wewnątrz lub na zewnątrz budynku do awaryjnego podwieszenia powłoki pneumatycznej,
 - 2) awaryjne urządzenie do utrzymania ciśnienia w powłoce, zasilane z niezależnego źródła energii,
 - 3) awaryjną wentylację mechaniczną do wymiany powietrza, zasilaną z niezależnego źródła energii,
 - 4) wyjścia ewakuacyjne rozmieszczone możliwie równomiernie na obwodzie,
 - 5) krzesła połączone ze sobą w sposób trwały i unieruchomione w rzędach co najmniej po 8 sztuk, ustawione zgodnie z wymaganiami przepisów techniczno budowlanych.
6. Obiekty typu namiotowego przeznaczone do przebywania ludzi w grupach ponad 50 osób powinny spełniać ww. wymagania, jak dla obiektów z obudową pneumatyczną, z wyjątkiem wymagań dotyczących urządzeń do utrzymywania ciśnienia w powłoce.
7. W przypadku łączenia kilku namiotów przeznaczonych do noclegów w jeden element, z każdej części należy zapewnić odrębne wyjście na zewnątrz.
8. Dla kempingów i pól namiotowych należy zapewnić możliwość ogłaszania komunikatów lub sygnałów ostrzegawczych w razie wystąpienia zagrożenia.
9. Dla kempingów i pól namiotowych, na terenie których znajduje się strefa pożarowa o powierzchni przekraczającej 1000 m² lub przeznaczona do jednoczesnego przebywania ponad 50 osób, należy zapewnić przeciwpożarowe zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru w ilości 10 dm³/s z co najmniej jednego hydrantu o średnicy 80 mm lub 100 m³ zapasu wody w przeciwpożarowym zbiorniku wodnym. Dopuszcza się też zapewnienie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę z punktu czerpania przy naturalnym lub sztucznym zbiorniku wodnym o pojemności zapewniającej odpowiedni zapas wody albo na cieku wodnym o stałym przepływie wody nie mniejszym niż 20 dm³/s przy najniższym stanie wód.

10. Do kempingu lub pola namiotowego, w którym przewiduje się możliwość jednoczesnego przebywania w strefie pożarowej ponad 50 osób, należy zapewnić możliwość dojazdu jednostkom ratowniczym na wypadek pożaru. Dojazd taki należy doprowadzić również do stanowiska czerpania wody do celów przeciwpożarowych. Droga pożarowa powinna umożliwiać przejazd pojazdów o nacisku osi na nawierzchnię jezdni co najmniej 50 kN, a jej minimalna szerokość nie może być mniejsza niż 3 m.
11. Pozostałe warunki wyposażenia kempingów i pól namiotowych zgodnie z ustaleniami rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie obiektów hotelarskich i innych obiektów, w których są świadczone usługi hotelarskie [8].

IV. Ustalenia organizacyjno - porządkowe.

1. Projekty kempingów i pól namiotowych, na których przewiduje się przebywanie ponad 50 osób na powierzchni do 2000 m² wymagają uzgodnienia w zakresie ochrony przeciwpożarowej przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych.
2. Właściciele, bądź zarządcy kempingów i pól namiotowych zapewniają i wdrażają instrukcję bezpieczeństwa pożarowego, zawierającą:
 - 1) warunki ochrony przeciwpożarowej, wynikające z przeznaczenia, sposobu użytkowania i warunków technicznych obiektów zlokalizowanych na ich terenie,
 - 2) określenie wyposażenia w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice oraz sposoby poddawania ich przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym,
 - 3) sposoby postępowania na wypadek pożaru i innego zagrożenia, w tym:
 - ustalenie systemu ostrzegania w formie komunikatów głosowych lub sygnałów ostrzegawczych podawanych do wiadomości osobom przebywającym na terenie kempingu lub pola namiotowego w przypadku pożaru,
 - wyznaczenie osób odpowiedzialnych za prowadzenie działań gaśniczych i ratowniczych do czasu przybycia służb ratowniczych,
 - warunki i organizację ewakuacji ludzi z określeniem miejsc zbiórki,
 - 4) sposoby zabezpieczenia prac niebezpiecznych pod względem pożarowym, jeżeli takie prace są przewidywane,
 - 5) sposoby zapoznawania osób korzystających z kempingu lub pola namiotowego z przepisami przeciwpożarowymi oraz treścią przedmiotowej instrukcji,
 - 6) zadania i obowiązki w zakresie ochrony przeciwpożarowej dla stałego personelu,
 - 7) plan kempingu lub pola namiotowego oraz terenu przyległego, obejmujący usytuowanie obiektów stałych, miejsca parkingowe, drogi pożarowe, miejsca usytuowania urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, punkty czerpania wody do celów przeciwpożarowych,
 - 8) wskazanie osób lub podmiotów opracowujących instrukcję.
3. Uwzględniając ustalenia § 6 ust. 8 pkt 1 i 3 rozporządzenia MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów [7], instrukcje bezpieczeństwa pożarowego dla kempingów i pól namiotowych są wymagane, jeśli:
 - kubatura brutto budynków na tym terenie lub ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe przekracza 1000 m³, bądź
 - powierzchnia strefy pożarowej obiektu innego niż budynek przekracza 1000 m².

4. Na terenie kempingu lub pola namiotowego należy umieścić w widocznym miejscu instrukcję postępowania na wypadek pożaru, w tym sposoby ogłaszania alarmu, wraz z wykazem telefonów alarmowych.
5. Budynki oraz stanowiska obozowania na terenie kempingów i pól namiotowych powinny być wyposażone w gaśnice w ilości zapewniającej 2 kg (lub 3 dm³) środka gaśniczego na każde 100 m² powierzchni strefy pożarowej w budynku lub na stanowiskach obozowania. Na stanowiskach obozowania gaśnice powinny być umieszczone w sposób chroniący je przed przewracaniem, na wysokości nie większej niż 1,5 m. Odległość z każdego miejsca do najbliższej gaśnicy nie powinna być większa niż 30 m. Miejsca usytuowania gaśnic powinny być oznakowane pożarniczymi tablicami informacyjnymi.
6. W budynkach na terenie kempingów i pól namiotowych dopuszcza się użytkowanie i przechowywanie nie więcej niż 2 butli z gazem płynnym, o zawartości gazu do 11 kg każda, przy czym w przypadku butli turystycznych o zawartości gazu do 5 kg, jego łączna masa zgromadzona w butlach nie może przekraczać 22 kg.
7. W campobusach lub przyczepach samochodowych mogą być użytkowane butle z gazem płynnym o zawartości gazu do 11 kg zgodnie z warunkami technicznymi danego pojazdu, jednak nie więcej niż dwie butle.
8. Na każdym pojedynczym stanowisku obozowania namiotowym może być użytkowana jedna butla turystyczna z gazem płynnym o wadze ładunku do 5 kg.
9. Ogrzewanie namiotów piecykami na paliwo stałe jest zabronione.
10. Zasznurowywanie wejść do namiotów, gdy przebywają w nich ludzie jest zabronione.
11. Stosowanie otwartego ognia na terenie kempingów i pól namiotowych (rozpalanie ognisk) jest dopuszczalne jedynie w miejscach specjalnie wyznaczonych do tego celu przez właściciela lub zarządcę, w sposób nie stwarzający zagrożenia dla otoczenia, w tym dla sąsiednich obiektów.

V. Ustalenia końcowe.

Ustalenia niniejszych wytycznych opierają się w głównej mierze na ustaleniach przepisów przeciwpożarowych i techniczno - budowlanych. Wytyczne te powinny służyć zarówno właścicielom i zarządzającym polami kempingowymi i polami namiotowymi, jak też osobom wykonującym kontrole w tego rodzaju obiektach. Celem wytycznych jest usystematyzowanie podstawowej wiedzy na temat wymagań bezpieczeństwa pożarowego dla tych obiektów. Nie zwalnia to przy tym osób odpowiedzialnych od przestrzegania wszystkich innych wymagań, jakie mogą mieć zastosowanie w odniesieniu do tych obiektów.